

**Igiena – componentă esențială
a asistenței primare a stării de
sănătate. Metodele de studii
aplicate în igienă. Normarea
igienică și principiile ei.**

Croitoru Cătălina – dr. în med.,
conferențiar universitar

Igiena

știința care studiază **influența** **factorilor de mediu** asupra sănătății omului și elaborează **măsuri de asanare, normative și legi sanitare,** menite să fundamenteze un mediu igienic optim de viață și de muncă.

Obiectul de studiu

**sănătatea umană și mediul
ambiental.**

Scopurile

- prevenirea îmbolnăvirilor,
- menținerea și fortificarea sănătății,
- mărirea longevității și duratei vieții biologice active,
- sporirea capacității de muncă și a aportului social în colective
- depistarea precoce a îmbolnăvirilor,
- reducerea morbidității și mortalității.

Obiectivele și aspectele de studiu

- sursele de poluare a mediului;
- influența diverșilor factori cu caracter social și natural asupra circulației substanțelor nocive în biosferă;
- efectele acestei influențe;
- legitățile generale ale acțiunii nocive a diverșilor factori asupra organismului.

Sarcinile

- elaborarea bazelor științifice ale legislației sanitare;
- elaborarea normativelor sanitare pentru factorii de mediu ce au o influență asupra organismului uman;
- elaborarea bazelor pentru inspecția sanitară, preventivă și curentă.

Funcțiile medicului din Sănătate Publică

- **supravegherea respectării normelor de igienă și antiepidemice privind condițiile de trai, de muncă, de aprovizionare cu apă potabilă, de alimentație și a altor factori de mediu care influențează starea de sănătate a populației și recomandarea măsurilor necesare;**
- **aplicarea măsurilor privind asanarea factorilor de mediu (cu caracter preventiv);**
- **aplicarea măsurilor de combatere în focarele de boli transmisibile;**

- desfășurarea activității medicale preventive în timpul și la locul de muncă în întreprinderile industriale, instituțiile de învățământ, în unitățile care asigură cazarea și alimentația pentru aceste colectivități;
- studierea adaptării elevilor și studenților la procesul de învățământ și a muncitorilor în procesul de muncă;
- desfășurarea activității de educație sanitară și de protecție a muncii, antrenarea activului sanitar obștesc și a întregii populații la realizarea măsurilor profilactice.

Igiena este strâns legată de așa noțiuni ca:

- ☀ **sanitarie;**
- ☀ **sănătate;**
- ☀ **profilaxie.**

Sanitaria

este **activitatea practică** prin care se **supraveghează** respectarea **normativelor, regulilor și realizarea măsurilor de igienă.**

(aplicarea în practică a igienei)

Sănătatea

implică o deplină dezvoltare a potențialului uman în condițiile unei economii adecvate și prospere, a unui mediu viabil și într-o comunitate armonioasă.

Sănătatea comunitară – când membrii unei colectivități geografice și sociale, conștienți de apartenența lor la același grup sau colectivitate reflectă în comun asupra stării lor de sănătate, exprimând nevoile prioritare și participând activ la punerea lor în program.

PSIHICĂ

- stabilirea de relații armonioase cu mediul înconjurător
- integrarea în familie și colectivitate
- dezvoltarea personalității

FIZICĂ

- dezvoltare somatică armonioasă
- funcționalitate optimă
- deplină capacitate de mișcare

SĂNĂTATEA – bunăstare **fizică, psihică și socială** și nu doar lipsa bolii sau a infirmității

(OMS 1948)

SOCIALĂ

condiții socio-economice favorabile

confort igienic de viață și muncă

Factorii determinanți implicați în păstrarea sănătății

-
- factorii ereditari,
 - factorii de mediu,
 - stilul de viață,
 - factorii comportamentali,
 - organizarea sistemelor pentru sănătate...

Clasificarea factorilor de mediu, ce influențează asupra organismului

I. după origine:

- naturali (de bază, vitali): aer, apă, alimente, sol;
- artificiali (antropogeni): îmbrăcăminte, locuințe, așezări umane, etc.

II. după modul de influență:

- factori interni (genetici, constituționali, etc),
- factori externi (fizici, chimici, etc).

III. după natură:

- fizici: biometeorologici, radiații, poluare sonoră;
- chimici: impurificare (supraadăugare), poluare (modificarea compoziției naturale);
- biologici: virusuri, bacterii, paraziți, fungi;
- sociali: relații interumane, stres, lucrul în ture, etc;
- accidentali.

IV. după influența pe care o au asupra sănătății:

o **sanogeni** – întrețin și promovează starea de sănătate

Ex: aprovizionarea cu apă potabilă, servicii adecvate de salubritate.

o **patogeni** – influențează negativ starea de sănătate.

Ca factori **patogeni**, factorii de mediu pot avea rol de:

factori etiologici – obligatorii în determinarea stării de boală
Ex:
holera transmisă hidric

factori de risc – orice caracteristică sau condiție care poate favoriza declanșarea sau agravarea unui fenomen negativ (a unei boli).
Ex: obezitate, fumatul

Clasificarea factorilor de risc după gradul de influență asupra organismului

1. Modul de viață nesănătos:

- supraalimentația;
- fumatul;
- consumul drogurilor;
- consumul excesiv de alcool;
- abuzul de medicamente;
- modul de viață sedentar, etc.

2. Factori biologici:

- factori ereditari;
- predispunerea personală.

3. Mediul ambiant nefavorabil:

- condițiile climaterice nefavorabile;
- poluarea intensă a aerului;
- schimbări ale condițiilor climaterice;
- expunerea excesivă la razele solare, etc.

4. Factorii de risc legați de asistența medicală:

- incompetența profesională;
- asistența medicală târzie.

În art.3 al „Legii ocrotirii sănătății” nr. 411-XIII din 28 martie 1995 este stipulat că „*Profilaxia este principiul fundamental în asigurarea sănătății populației*”,

Profilaxia este ansamblul măsurilor orientate spre promovarea sănătății, ocrotirea sănătății, prevenirea bolilor, reducerea consecințelor în caz de boală și evitarea deceselor premature.

Profilaxia – totalitatea legităților biologice, sociale și culturale, menite să mențină și să îmbunătățească starea de sănătate a populației.

Etapele (tipurile) profilaxiei

- profilaxia primară;
- profilaxia secundară;
- profilaxia terțiară.

Profilaxia primară

include prevenirea apariției bolilor prin creșterea rezistenței specifice și nespecifice a organismului și combaterea factorilor de risc.

Ea corespunde medicinii preventive, fiind promovată de **veriga primară a asistenței medicale** și de **serviciul de supraveghere de stat în sănătate publică** și realizată de toată **societatea**.

Profilaxia secundară

este prezentată de măsurile ce se aplică **la momentul declanșării stării morbide** (la apariția stărilor prepatologice) sau **imediat după apariția bolii.**

În aceste cazuri se iau măsuri de depistare activă și precoce a bolilor deja existente și de tratament timpuriu al acestora pentru evitarea complicațiilor, recidivelor și cronicizării, iar în final – a stării de invaliditate.

Profilaxia terțiară

reprezintă măsurile de recuperare, de reabilitare biologică, familială, socială și profesională a celui care a făcut o boală acută, a bolnavului cronic și a invalidului.

Ea corespunde, pe plan aplicativ, medicinei de recuperare.

Profilaxia

- educarea **colectivităților** pentru sănătate

- educarea **față de mediu:**

- măsuri de protecție,
- investigarea unor factori de risc

Ex. - *protecția surselor de apă*
- *studiul alimentației – ATS*

- impactul pe sănătate a unor factori de mediu
- îndepărtarea, minimalizare factorilor de risc prin respectarea normelor de calitate a mediului

- depistarea precoce
- scăderea duratei de îmbolnăvire

- recuperarea
- readaptarea
- reinserția bolnavului în familie, societate, loc de muncă

PRIMORDIALĂ

- întreaga comunitate
- grupuri selectate

PRIMARĂ

- întreaga comunitate
- grupuri la risc

SECUNDARĂ

- individ (pacient)

TERȚIARĂ

- individ (pacient)

- declararea unor posibili agenți cauzatori de boală

- declararea unor agenți cauzali specifici recunoscuți de a determina boala

stadiu precoce de boală

- stadiu tardiv de boală

- intervenție timpuri

- specifică igienei
- beneficiu înalt
- se adresează: omului
- mediului

risc parțial reductibil

- se adresează omului bolnav
- cost foarte înalt

SCAD BENEFICIILE

CRESC COSTURILE

Metodele de cercetare aplicate în igienă

I. Metode de cercetare a factorilor de mediu:

- Metoda descrierii sanitare (de observație)
- Metode organoleptice
- Metode de laborator

Metode de laborator

- o **Metodele fizice** de cercetare, care folosesc unele aparate bazate în funcția lor pe unele fenomene fizice, de exemplu; determinarea mișcării aerului, a presiunii atmosferice, a temperaturii, a umidității aerului etc.

- **Metodele chimice** sunt bazate pe fenomene chimice de precipitare, neutralizare etc., Aceste metod permit determinarea componenței chimice a obiectelor de mediu.

- **Metodele biologice** reprezintă cercetări microbiologice, virusologice, parazitologice etc.

II. Metode de investigare a reacțiilor de răspuns ale organismului la acțiunea factorilor:

- **Metodele fiziologice** se folosesc la cercetarea manifestărilor funcționale ale diferitelor organe, sisteme de organe, ca răspuns la modificările mediului.

- **Metodele epidemiologice se folosesc la cercetarea fenomenelor morbide, care au un caracter de masă, cu scopul de a indica mijloacele de combatere și profilaxie.**

- **Metodele statistice** se aplică la studierea structurii și dinamicii stării de sănătate a populației.

- **Metodele experimentale** sunt larg folosite pentru stabilirea normelor sanitare privind CMA (concentrațiile maximal admisibile) ale anumitor elemente din factorii de mediu.

- **Metodele clinice de laborator** se aplică pentru aprecierea dereglărilor ce se produc în organism sub acțiunea factorilor nocivi ai mediului.

Normarea igienică

se aplică pentru stabilirea concentrației factorilor nocivi ai mediului în limite inofensive pentru sănătate și viața activă a populației.

Normativul igienic prevede

limitele strict determinate al factorului mediului extern.

Parametrii factorilor normați trebuie să asigure menținerea sănătății, la o acțiune de durată îndelungată, să nu genereze în organism modificări patologice nici în perioade apropiate (acțiune toxică, alergică), nici în cele mai târzii (teratogena, embriotropă, cancerigenă, mutagenă).

Teoria normării factorilor externi ce influențează organismul uman e bazată pe următoarele **principii**:

- ❁ principiul de garanție.
- ❁ principiul de diferențiere a CMA.
- ❁ principiul complex.

LEGE Nr. 10

“privind Supravegherea de Stat a Sănătății Publice”

- o din 03.02.2009,
- o publicată: 03.04.2009 în Monitorul Oficial Nr. 67 art Nr : 183,
- o intră in vigoare: 03.05.2009.

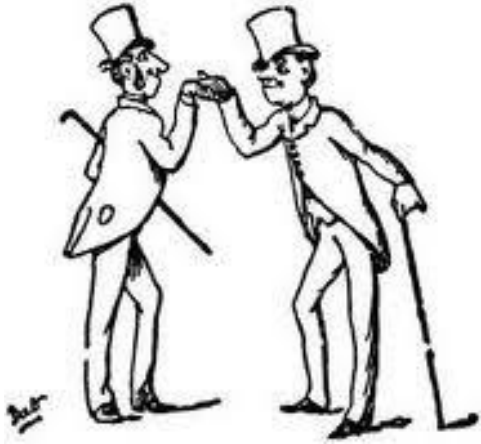
Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul și scopul legii

(1) Prezenta lege reglementează organizarea supravegherii de stat a sănătății publice, stabilind cerințe generale de sănătate publică, drepturile și obligațiile persoanelor fizice și juridice și modul de organizare a sistemului de supraveghere de stat a sănătății publice.

(2) Scopul prezentei legi este asigurarea condițiilor optime pentru realizarea maximă a potențialului de sănătate al fiecărui individ pe parcursul întregii vieți prin efortul organizat al societății în vederea prevenirii îmbolnăvirilor, protejării și promovării sănătății populației și îmbunătățirii calității vieții.

Mulțumesc

pentru

atenție !

